

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudkyň Lenky Matyášové a Veroniky Juříčkové v právní věci navrhovatelky: **nezletilá Z. S.**, zastoupené zákonnou zástupkyní Z. S., zastoupené Mgr. Zuzanou Candigliotou, advokátkou, sídlem Burešova 615/6, Brno, proti odpůrci: **Ministerstvo zdravotnictví**, sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, o návrhu na zrušení části opatření obecné povahy odpůrce ze dne 7. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-18/MIN/KAN ve znění opatření ze dne 9. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-19/MIN/KAN,

t a k t o :

- I. Návrh **se odmítá** pro zjevnou neopodstatněnost.
- II. Navrhovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odpůrci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Navrhovatelka se domáhá zrušení části mimořádného opatření odpůrce (opatření obecné povahy) ze dne 7. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-18/MIN/KAN ve znění mimořádného opatření odpůrce ze dne 9. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-19/MIN/KAN, a to v celém článku I bodě 16, případně pouze jeho písm. c).

[2] Opatření č. j. MZDR 14601/2021-18/MIN/KAN bylo vydáno postupem podle § 69 odst. 1 písm. i) a odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále také „ZOVZ“) a podle § 2 odst. 2 písm. b) až e) a i) zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále také „pandemický zákon“).

[3] Napadené ustanovení opatření odpůrce stanovilo v bodě 16 následující podmínky *pro vstup osob do některých vnitřních a venkovních prostor nebo pro účast na hromadných akcích nebo jiných činnostech, je-li to vyžadováno tímto mimořádným opatřením:*

- a) osoba absolvovala nejdéle před 7 dny RT-PCR vyšetření na přítomnost viru SARS-CoV-2 s negativním výsledkem, nebo*

- b) osoba absolvovala nejdéle před 72 hodinami POC test na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 s negativním výsledkem, nebo
- c) osoba byla očkována proti onemocnění covid-19 a doloží národním certifikátem o provedeném očkování, za který se považuje písemné potvrzení vydané alespoň v anglickém jazyce oprávněným subjektem působícím v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie, jehož vzor je zveřejněn v seznamu uznaných národních certifikátů na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví České republiky, které obsahuje údaje o očkované osobě, podaném typu vakcíny, datu podání vakcíny, identifikaci subjektu, který potvrzení vydal, že u očkování uplynulo:
- i) od aplikace první dávky očkovací látky v případě dvoudávkového schématu podle SPC nejméně 22 dní, ale ne více než 90 dní, pokud nebyla aplikována druhá dávka,
 - ii) od aplikace první dávky očkovací látky v případě dvoudávkového schématu podle SPC nejméně 22 dní, ale ne více než 9 měsíců, pokud byla aplikována druhá dávka, nebo
 - iii) od aplikace dávky očkovací látky v případě jednodávkového schématu podle SPC nejméně 14 dní, ale ne více než 9 měsíců, nebo
- d) osoba byla očkována proti onemocnění covid-19 a doloží národním certifikátem o dokončeném očkování, za který se považuje písemné potvrzení vydané alespoň v anglickém jazyce oprávněným subjektem působícím v třetí zemi občanovi České republiky nebo občanovi Evropské unie s vydaným potvrzením k přechodnému pobytu nebo povolením k trvalému pobytu Českou republikou, o tom, že očkování látkou schválenou Evropskou lékovou agenturou bylo plně dokončeno, a jeho vzor je zveřejněn v seznamu uznaných národních certifikátů na internetových stránkách Ministerstva zdravotnictví České republiky (písemné potvrzení musí obsahovat údaje o očkované osobě, podanému typu vakcíny, datu podání vakcíny, identifikaci subjektu, který potvrzení vydal a tyto údaje musí být možné ověřit dálkovým přístupem přímo z písemného potvrzení), že od dokončení očkování uplynulo nejméně 14 dní, ale ne více než 9 měsíců od aplikace první dávky očkovací látky, nebo
- e) osoba prodělala laboratorně potvrzené onemocnění covid-19, uplynula u ní doba izolace podle platného mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví a od prvního pozitivního POC antigenního testu na přítomnost antigenu viru SARS-CoV-2 nebo RT-PCR testu na přítomnost viru SARS-CoV-2 neuplynulo více než 180 dní, nebo
- f) osoba na místě podstoupí preventivní antigenní test na stanovení přítomnosti antigenu viru SARS-CoV-2, který je určen pro sebetestování nebo povolený Ministerstvem zdravotnictví k použití laickou osobou, s negativním výsledkem, nebo
- g) osoba absolvovala v rámci povinného testování zaměstnanců stanoveného jiným mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví nejdéle před 72 hodinami test na stanovení přítomnosti antigenu viru SARS-CoV-2, který je určen pro sebetestování nebo povolený Ministerstvem zdravotnictví k použití laickou osobou a byl osobě poskytnut jejím zaměstnavatelem, s negativním výsledkem; tato skutečnost se dokládá potvrzením od zaměstnavatele nebo čestným prohlášením, nebo
- h) osoba ve škole nebo školském zařízení absolvovala podle jiného mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví nejdéle před 72 hodinami test na stanovení přítomnosti antigenu viru SARS-CoV-2, který je určen pro sebetestování nebo povolený Ministerstvem zdravotnictví k použití laickou osobou, s negativním výsledkem, tato skutečnost se dokládá čestným prohlášením, resp. čestným prohlášením zákonného zástupce osoby nebo potvrzením školy.

pokračování

[4] Opatření ze dne 7. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-18/MIN/KAN, bylo změněno opatřením odpůrce ze dne 9. 6. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-19/MIN/KAN. Změnové opatření nemění navrhovatelkou napadený čl. I bod 16 opatření č. j. MZDR 14601/2021-18/MIN/KAN. Čl. I bod 12 změnového opatření č. j. MZDR 14601/2021-19/MIN/KAN stanovuje podmínky pro konání koncertů a jiných hudebních, divadelních, filmových a jiných uměleckých představení včetně cirkusů a varieté, sportovních utkání, zápasů, závodů apod. (dále jen „sportovní utkání“), kongresů, vzdělávacích akcí a zkoušek v prezenční formě, přičemž čl. I bod 12 písm. d) odkazuje na podmínky stanovené v čl. I bodu 16: *na akci mohou být přítomné pouze osoby, které nevykazují klinické příznaky onemocnění covid-19 a které splňují, s výjimkou dětí do dovršení 6 let věku, podmínky stanovené v bodu I/16; organizátor akce je povinen při vstupu osoby na akci splnění podmínek kontrolovat a osoba je povinna mu splnění podmínek podle bodu I/16 prokázat; v případě, že osoba splnění podmínek podle bodu I/16 neprokáže, je organizátor povinen takovou osobu nepustit na tuto akci.*

II. Návrh na zrušení napadeného opatření

[5] Navrhovatelka je studentkou střední školy, trpí zdravotními potížemi, z nichž přinejmenším některé dle tvrzení její matky souvisely s očkováním. Navrhovatelka se nechce nechat očkovat kvůli zdravotním problémům a předchozím negativním zkušenostem s očkováním v dětství, má obavy, že by experimentální očkování mohlo negativně ovlivnit její zdravotní stav, ať už z krátkodobého nebo dlouhodobého hlediska, a že by také mohlo mít negativní vliv na plodnost.

[6] Úvodem návrhu navrhovatelka uvedla, že brojí proti vytváření občanů druhé kategorie z lidí, kteří nejsou očkováni proti onemocnění covid-19. Neočkovaní jsou oproti očkovaným znevýhodněni povinností se neustále nechat testovat, aby se mohli účastnit běžných činností a měli přístup k běžným službám. Není zachována dobrovolnost v pravém slova smyslu, která je nezbytná při zapojení osob do vědeckého výzkumu, kterým je očkování proti covid-19, tím spíše u nezletilých z hlediska nejlepšího zájmu dítěte.

[7] Podle navrhovatelky se hranice mezi apelací na dobrovolné podstoupení očkování na základě úplného a informovaného souhlasu vychyluje směrem k nátlaku v podobě výhod pro očkované, který má osoby „přesvědčit“ k podstoupení očkování.

[8] Očkování lidé jsou automaticky považováni za „bezpečné“ jedince po dlouhou dobu (90 dní po první dávce vakcíny a 9 měsíců v případě dokončení celého očkovacího schématu). Přitom i lidé po prodělání nemoci jsou dle mimořádného opatření považováni za „bezpečné“ pouze 180 dní (původně dokonce jen 90 dní). Dochází k neodůvodněné preferenci imunity z očkování.

[9] Navrhovatelka poukazuje na to, že účinnost vakcín nabývá na významu až po podstoupení plného očkovacího schématu. Uvádí se, že účinnost vakcíny po první dávce je dle jednotlivých značek v rozmezí pouze 52-80 %. Mimořádné opatření ale s rozdílem mezi aplikací jedné a dvou dávek vakcíny s ohledem na jejich rozdílnou účinnost nijak nepracuje.

[10] Podle navrhovatelky je problematickou otázkou i riziko zdravotních potíží souvisejících s očkováním. Nejde jen o negativní účinky samotné vakcinace, ale i o otázku vhodnosti vakcinace po prodělaném onemocnění.

[11] V případě experimentální vakcíny, jejíž dlouhodobé nežádoucí účinky nejsou známy, musí být přednostně chráněna svobodná vůle jednotlivce se potenciálním rizikům očkování s předběžnou opatrností vyhnout, aniž musí jednotlivec z toho důvodu strpět diskriminaci a omezování svých základních lidských práv a svobod oproti osobám naočkováným.

[12] Dále navrhovatelka vznesla námitku nedostatečného odůvodnění, nejsou zmiňovány či citovány konkrétní vědecké poznatky, odkazy v odůvodnění jsou neurčité. Odpůrce například předpokládanou dobu přirozené imunity zvedl z 90 na 180 dní, není to však konkrétně odůvodněno. Odůvodněn ani není zvolený interval testování a rozdílný interval u různých typů testů. Navrhovatelka rovněž poukázala na nesrozumitelnou formulaci části ustanovení „*pro vstup osob do některých vnitřních a venkovních prostor nebo pro účast na hromadných akcích nebo jiných činnostech, je-li to vyžadováno tímto mimořádným opatřením*“. Přestože již nesrozumitelnost formulace v jednom ze svých rozhodnutí shledal i Nejvyšší správní soud, odpůrce na výtku nereagoval a stejná vada se v jeho opatřeních vyskytuje i nadále. Požadavek určitosti právních norem, které ukládají povinnost či obsahují zákazy a omezení, vychází i z čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

[13] Podle navrhovatelky je opatření v rozporu s čl. 2 odst. 1 Listiny, který zakazuje vázanost státu na výlučnou ideologii. V tomto případě jde o nekritickou ideologii prospěšnosti očkování i tam, kde k tomu chybí vědecké poznatky.

[14] Navrhovatelka rovněž zdůrazňuje čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle nějž zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoliv činnosti týkající se dětí.

[15] Vakcíny proti covid-19 jsou schváleny v režimu podmíněčné registrace. Je proto třeba aplikovat pravidla pro ochranu osob zapojených do vědeckého výzkumu upravená mj. čl. 15 a násl. Úmluvy o lidských právech a biomedicíně (sdělení MZV č. 96/2001 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny: Úmluva o lidských právech a biomedicíně) a blíže rozvedená v zákoně č. 378/2007 Sb., o léčivech. Nejsou splněny požadavky dle § 52 zákona o léčivech, který upravuje pravidla ochrany subjektů hodnocení. Podmínky očkování nejsou nastaveny tak, aby očkování proti onemocnění covid-19 bylo v zájmu nezletilých a maximálně bezpečné, svobodné a informované.

[16] Navrhovatelka rovněž poukazuje na čl. 1 Listiny a právo na rovnost příležitostí. Přijatá opatření musí osobám z různých segmentů společnosti umožňovat stejné splnění podmínek pro přístup k určitým sociálním statkům. Možnost vakcinace se však stávala dostupnou postupně.

[17] Lidé, kteří jako navrhovatelka odmítají očkování z důvodu obav z nežádoucích reakcí v souvislosti s předchozími zkušenostmi a zdravotními problémy, mohou být odrazováni a demotivováni od využívání služeb nebo od akcí, které nejsou pouze pro zábavu, ale mají i zdravotní a vzdělávací význam.

[18] Navrhovatelka poukázala na čl. 3 odst. 1 Listiny, uvedený výčet diskriminačních důvodů není uzavřený. Zákaz diskriminace dopadá i na bezdůvodnost opatření. Nerovný či diskriminační přístup nemusí být spatřován jen mezi očkovánými a neočkovánými, ale i mezi očkovánými a lidmi, kteří mají potvrzení o prodělání nemoci covid-19, nebo mezi očkovánými a lidmi, kteří mají zjištěné protilátky. Je neospravedlnitelné,

pokračování

že splnění podmínky pro osoby s potvrzením o prodělání nemoci je časově omezeno na nižší dobu než u očkovaných osob. Stejně tak je neospravedlnitelné, že u osob, které nemají potvrzení o prodělání nemoci covid-19, ale které nemoc musely prodělat, protože mají prokázanou hladinu protilátek, není stanovena žádná výjimka a na tyto osoby se vztahuje povinnost testování na rozdíl od očkovaných.

[19] Dále navrhovatelka namítá, že opatření neobstojí v testu proporcionality. Opatření nesplňuje žádné z kritérií testu proporcionality. Ke kritériu vhodnosti navrhovatelka uvádí, že snižuje-li očkovaní další infekčnost osoby pouze zhruba o 40-60 %, není požadovaný cíl přerušení komunitního přenosu možné naplnit. Reinfekce očkovaných osob není vyloučena, naopak je v případě nových mutací viru častější, protože dochází ke snížení účinnosti očkovaní. Cílem prozatím vyvinutých očkovaní není zamezení přenosu viru, ale zabránění těžkému průběhu onemocnění. Aby bylo možné zvýhodnění očkovaných osob akceptovat, muselo by být prokázáno, že pravděpodobnost, že očkovaná osoba nepřenese nákazu, je srovnatelná s touto pravděpodobností u osob, které podstoupily testování. Toto prokázáno nebylo. Zvýhodnění očkovaných, na které se nevztahuje povinnost neustálého testování, naopak představuje ohrožení veřejného zdraví, neboť stát tím v lidech vytváří iluzi bezpečí a může dojít k nákaze právě z důvodu, že osoby, které se účastní hromadných akcí, předpokládají, že nikdo z přítomných nemůže přenášet nákazu.

[20] Navrhovatelka pro případ pochybnosti o medicínských otázkách navrhla, aby soud ustanovil znalce z oboru zdravotnictví, odvětví epidemiologie, a nechal zpracovat znalecký posudek, který by posoudil zejména otázku účinnosti očkovaní proti covid-19 na další přenos viru a porovnal míru tohoto rizika u očkovaných a testovaných lidí.

[21] Závěrem stěžovatelka shrnula, že cílem návrhu není stanovit jako jedinou přípustnou podmínku dle čl. I bodu 16 prokázání se negativním výsledkem testu, ale především zastavit nedůvodné zvýhodňování očkovaných a upozornit na to, aby osoby nepodlehly falešnému pocitu bezpečí a naslibovaným bonifikacím ze strany státu.

III. Vyjádření odpůrce a replika navrhovatelky

[22] Odpůrce ve svém vyjádření k návrhu uvedl, že všechna opatření včetně napadených aktů odpůrce zásadně činí (a) na základě všech dostupných (i když omezených) znalostí, které jsou o viru známy v době činění jednotlivých opatření (*best practice*), (b) při vědomí, že tyto znalosti nejsou dostatečné a přesné a že (c) není možné čekat na to, až bude prokázáno a jednoznačně doloženo, zda je jedno zvažované opatření lepší než jiné. Odpůrce proto při přijímání svých opatření preferuje ochranu života a zdraví osob coby nejdůležitějších základních hodnot, avšak při současné snaze o co nejmenší omezení chodu společnosti a co nejmenší omezení obyvatelstva a práv osob. V případě nejasností o šíření či vlastnostech koronaviru se navíc odpůrce nespolehá s ohledem na princip náležité opatrnosti na případnou optimističtější variantu (např. že vir nebude postupovat rychle nebo že onemocnění nebudou závažná a úmrtí četná). Princip proporcionality odpůrce při přijímání mimořádných opatření provádí tak, že zhodnotí současný stav šíření onemocnění covid-19 na území České republiky. Na základě dostupných skutečností a při zohlednění dostupných vědeckých znalostí pak dojde k odhadu rizika šíření

onemocnění covid-19 na zdraví a životy osob. Pokud je výsledek neuspokojivý a riziko šíření onemocnění covid-19 v populaci je příliš vysoké, jsou identifikována různá opatření, která by mohla šíření onemocnění covid-19 zpomalit a zmírnit dopady jeho šíření na zdraví a životy osob.

[23] K námitce nedostatečného odůvodnění odpůrce uvedl, že odůvodnění opatření musí splňovat pouze požadavky stanovené v § 3 odst. 2 pandemického zákona a odpůrce má za to, že tyto požadavky byly v napadeném opatření naplněny.

[24] Odpůrce vysvětluje, že výjimka pro očkované osoby je dána z toho důvodu, že dle dostupných vědeckých poznatků je riziko reinfekce velmi nízké. Klinické hodnocení vakcín proti onemocnění covid-19 prokázalo přibližně 95% účinnost v prevenci vzniku onemocnění covid-19 u osob starších 16 let. V některých případech je sice možné, že i u očkováných osob dochází k šíření viru SARS-CoV-2 na další osoby, avšak toto šíření není statisticky podloženo, a proto bylo rozhodnuto očkované osoby v rámci provádění preventivního screeningového vyšetření na přítomnost SARS-CoV-2 netestovat. Odpůrce odmítá, že by se jednalo o bezdůvodné zvýhodňování očkováných lidí, jak tvrdí navrhovatelka.

[25] K námitce diskriminace očkováných osob a osob, které prodělaly onemocnění covid-19 před méně než 180 dny, odpůrce odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 5. 2021, č. j. 5 Ao 1/2021 - 65.

[26] Odpůrce odmítá, že by se v důsledku napadeného opatření stalo očkování nepřímou povinností. Takový závěr by mohl být učiněn pouze v případě, že by výjimky byly dány pouze pro očkované osoby. Výjimka je však dána i pro osoby, které onemocnění prodělaly nebo které se nechaly otestovat. Tím mají možnost využívat daných služeb všechny osoby bez ohledu na to, zda jsou očkované, či nikoli.

[27] Navrhovatelka v reakci na odpůrcovo vyjádření zaslala soudu repliku. Namítá, že pokud odpůrce argumentuje předběžnou opatrností, není důvod očkované osoby vynechat z povinného preventivního testování. Existují informace, že účinnost vakcín je nižší proti nově šířícím se variantám a s postupem času klesá i hladina protilátek po očkování. Argumentace odpůrce 95% účinností očkování je v rozporu se zdroji, na které odkázala navrhovatelka.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[28] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení.

[29] Jednou z podmínek řízení je aktivní procesní legitimace, tedy oprávnění navrhovatele podat návrh na zrušení opatření obecné povahy. K jejímu splnění je zapotřebí, aby návrh obsahoval myslitelná a logicky konsekventní tvrzení o tom, že právní sféra navrhovatele (tj. jemu náležející subjektivní práva) byla napadeným opatřením obecné povahy dotčena. To, zda je dotčení práv vůbec myslitelné, závisí na povaze, předmětu, obsahu a způsobu regulace prováděné konkrétním opatřením obecné povahy (bod 34

pokračování

usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Ao 1/2009 - 120, č. 1910/2009 Sb. NSS). V projednávané věci navrhovatelka napadá opatření, kterým byly stanoveny podmínky pro vstup do určitých prostor nebo pro účast na hromadných akcích. Těmito podmínkami se cítí dotčena. Nejvyšší správní soud její dotčení na právech považoval za představitelné a myslitelné. Dále soud dospěl k závěru, že návrh je včasný a má předepsané náležitosti. Návrh proto posoudil jako přípustný a projednatelný.

[30] S ohledem na skutečnost, že navrhovatelka se domáhá zrušení opatření obecné povahy přijatého dle pandemického zákona, Nejvyšší správní soud se dále zabýval otázkou, zda se nejedná o návrh zjevně neopodstatněný. Podle § 13 odst. 3 pandemického zákona totiž platí, *že je-li návrh zjevně neopodstatněný, soud jej mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků usnesením odmítne.*

[31] Výkladem pojmu „zjevně neopodstatněný návrh“ se Nejvyšší správní soud již zabýval, a to mj. v usnesení ze dne 22. 4. 2021, č. j. 2 Ao 1/2021 - 19. V něm konstatoval, *že „jsou-li tvrzení uvedená v návrhu takového charakteru, že nemohou vést ke zrušení mimořádného opatření, ani kdyby je navrhovatel doložil nebo se jinak ukázala být pravdivými, nemůže být návrh důvodný. Je-li zjistitelné na první pohled, bez pochyb, jednoznačně, nesporně a bez dokazování či složitých právních úvah apod., že návrh nemůže být úspěšný, soud jej odmítne podle § 13 odst. 3 zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19, pro zjevnou neopodstatněnost.“* Dále v usnesení ze dne 18. 5. 2021, č. j. 5 Ao 2/2021 - 52, č. 4211/2021 Sb. NSS, uvedl, *že o zjevně neopodstatněný návrh se jedná v situacích, kdy je „prima facie jasné, že podaný návrh nemůže být úspěšný, neboť půjde o skutkově i právně jednoznačnou věc, v níž právní závěr vyplývá z textu zákona bez potřeby interpretace. Podobná je i situace, kdy se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací praxi již obdobnou věcí zabýval a rozhodl zamítavým rozsudkem. Neshledá-li soud důvod pro odchýlení se od svého předchozího právního názoru, není důvod, aby ve velmi specifickém režimu soudního přezkumu podle pandemického zákona nemohl využít právě institut zjevné neopodstatněnosti. Jeho smysl a účel je třeba vnímat tak, že jde o kompenzaci tlaku vyvolaného potřebou přednostního projednání návrhu a současně jistou ochranu Nejvyššího správního soudu před zahlcením [...].“*

[32] V těchto intencích soud posoudil i nyní projednávaný návrh. Podle Nejvyššího správního soudu je již na základě tvrzení navrhovatelky bez nutnosti hlubšího zkoumání a provedení jakéhokoliv dokazování, nesporně a jednoznačně patrné, že projednávaný návrh je zjevně neopodstatněný (bezúspěšný).

[33] V nyní projednávané věci navrhovatelka především brojí proti neodůvodněnému rozlišování mezi neočkovanými osobami a osobami, které podstoupily očkování proti nemoci covid-19, a nevztahuje se tak na ně povinnost prokázat se negativním výsledkem testu na přítomnost viru SARS-CoV-2 při vstupu do některých prostor či pro účast na některých akcích. Očkování proti nemoci covid-19 dle navrhovatelky není dostatečně účinné, je zdravotně problematické a osoby jej podstupují pouze z důvodu získání nabízených „výhod“. Navrhovatelka nesouhlasí s tlakem odpůrce na dobrovolné očkování a namítá nepřiměřenost opatření.

[34] V rozsudku ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022 - 53, ve vztahu k opatření ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, jež skupinu neočkovaných osob (s výjimkou dětí, osob, které pro kontraindikaci nemohou očkování podstoupit a osob

„rozočkovanych“) zcela vyloučilo z možnosti vykonávat určité činnosti – dokonce bez možnosti prokázat se negativním PCR testem, již Nejvyšší správní soud akceptoval východisko odpůrce, že neočkovaní lidé bez imunity získané prodělanou nemocí mohou být onemocněním covid-19 více postiženi na zdraví, a představují tak pro zdravotní systém větší hrozbu. Takové východisko soud akceptoval za situace, kdy opatření bylo odůvodněno ochranou nejzranitelnějších lidí a zdravotního systému před zahlcením či zhroucením, tedy nikoli záměrem přimět neočkované osoby k očkování. Dle východisek odpůrce formulovaných v odůvodnění uvedeného mimořádného opatření se neočkované osoby bez prodělaného onemocnění nenacházejí ve srovnatelném postavení jako očkované osoby a osoby s prodělaným onemocněním. Jestliže se neočkované osoby ve srovnatelném postavení nenacházejí, nejsou diskriminovány tím, že jim mimořádné opatření neumožňuje prokázat tzv. bezinfekčnost prostřednictvím negativního výsledku PCR testu, a tedy provádět činnosti a využívat služby regulované mimořádným opatřením. Uvedené opatření Nejvyšší správní soud shledal rovněž přiměřeným. Opatření dle Nejvyššího správního soudu sledovalo legitimní cíl, a sice ochranu veřejného zdraví a snahu o zmenšení rizika přenosu onemocnění v populaci, tohoto legitimního cíle bylo přitom způsobilé dosáhnout a neexistovaly jiné nástroje, které by do práv neočkovaných osob, které neprodělaly onemocnění covid-19, zasáhly méně intenzivně a legitimního cíle by dosahovaly se srovnatelným účinkem.

[35] Jestliže Nejvyšší správní soud neshledal diskriminační charakter a nepřiměřenost napadeného ustanovení opatření ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, které skupinu neočkovaných osob zcela vyloučilo z možnosti vykonávat určité činnosti bez možnosti prokázat se negativním PCR či jiným testem, tím spíše bude tento závěr platit pro opatření, které zakotvuje možnost prokázat se negativním PCR či antigenním testem jako možnost pro využití služby zcela rovnocennou s laboratorně potvrzeným proděláním onemocnění covid-19 a očkovaním proti onemocnění covid-19, jako je tomu v případě opatření napadeného nyní projednávaným návrhem.

[36] Obdobně jako výše uvedené opatření ze dne 29. 12. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, i nyní projednávaným návrhem napadené opatření ze dne 7. 6. 2021 je zdůvodněno snahou předcházet zahlcení zdravotnického systému, resp. navyšování počtu celkových hospitalizací i hospitalizací s potřebou intenzivní péče, vyčerpání kapacit intenzivní péče či výraznému omezení celkové nemocniční péče, nikoli snahou přimět neočkované k očkování proti onemocnění covid-19.

[37] Podloženost předpokladů, jimiž je odůvodněno napadené opatření, je přitom třeba posuzovat optikou doby vydání napadeného opatření a tehdejšího stavu poznání. V rozsudku ze dne 20. 10. 2021, č. j. 8 Ao 22/2021 - 183, Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „v době vydání napadeného opatření již sice mohly být odpůrci k dispozici pochybnosti týkající se dlouhodobosti ochrany na základě vakcinace, nicméně [...] nebylo prokázáno, že by se jednalo o pochybnosti natolik zřejmé a podložené, že by to vyžadovalo srovnatelnou úpravu imunity postvakcinační a postinfekční již v rámci nyní přezkoumávaného opatření“ [opatření ze dne 26. 8. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-23/MIN/KAN].

[38] K námitce navrhovatelky, že očkování vakcínou proti onemocnění covid-19 není v souladu s principy dle Úmluvy o biomedicině a zákona o léčivech, Nejvyšší správní soud předně uvádí, že očkování vakcínou schválenou v režimu tzv. podmíněčné registrace, není klinickým testováním, jak implikuje námitka navrhovatelky. Podmíněčná registrace je

pokračování

formálním schválením vakcíny, není tedy na místě aplikace § 52 zákona o léčivech o ochraně některých skupin subjektů hodnocení v klinických studiích. Podstatné však je, že navrhovatelka není napadeným opatřením k očkování nucena. Odmítnutím očkování proti onemocnění covid-19 ani není vyloučena z možnosti využívat služby uvedené v napadeném opatření. Napadené opatření zakotvuje možnost prokázat se negativním PCR či antigenním testem jako alternativu pro využití služby rovnocennou s alternativou očkování proti onemocnění covid-19 (případně laboratorně potvrzeným proděláním onemocnění covid-19).

[39] Navrhovatelka rovněž namítala nerovný či diskriminační přístup i mezi očkovanými a lidmi, kteří mají potvrzení o proděláním nemoci covid-19, nebo mezi očkovanými a lidmi, kteří mají zjištěné protilátky. Ve vztahu k této námitce Nejvyšší správní soud neshledal věcnou legitimaci navrhovatelky, neboť navrhovatelka ani netvrdí, že by patřila do některé ze skupin, jejichž právní postavení porovnává s postavením skupiny očkovanych.

[40] Nad rámec nezbytného Nejvyšší správní soud doplňuje, že i k typově obdobné námitce neodůvodněné preference imunity z očkování se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v rozsudku ze dne 2. 2. 2022, č. j. 8 Ao 2/2022 - 53, přičemž rozlišování s ohledem na odůvodnění opatření neshledal neodůvodněným: *„Z odůvodnění mimořádného opatření jednoznačně vyplývá, [...] z jakých důvodů [odpůrce] favorizuje ve vztahu k podmínkám pro vstup do některých vnitřních a venkovních prostor nebo pro účast na hromadných akcích nebo jiných činnostech (čl. I bod 15 mimořádného opatření) očkované osoby a osoby s laboratorně potvrzeným onemocněním covid-19.“* A s odkazem na rozsudek ze dne 20. 10. 2021, č. j. 8 Ao 22/2021 - 204, rovněž uvedl, že *„nelze srovnávat postavení osob, u nichž jsou „pouze“ prokázány protilátky proti viru SARS-CoV-2, s osobami, které nemoc prodělaly, či s osobami očkovanými. ... NSS především akceptoval náhled odpůrce, podle něhož imunitu proti onemocnění covid-19 nelze ztotožňovat s laboratorně naměřenými protilátkami proti uvedené nemoci, neboť imunita je komplexní reakcí organismu. Na tom, kdy již naměřené protilátky představují dostatečnou imunitu, není vědecká shoda a zároveň je měření protilátek problematické i z dalších důvodů. Mezi ně patří [...] mimo jiné nestandardizované postupy pro jejich měření, možná falešná pozitivita v návaznosti na nákazu jiným koronavirem (například běžné nachlazení) nebo to, že protilátky značí akutně probíhající infekci. Soud má v této souvislosti za to, že tento závěr odpůrce (jež má oporu i v samotném odůvodnění napadeného mimořádného opatření), není [...] „svévolný či nesmyslný“...“*.

[41] I z odůvodnění nyní projednávaným návrhem napadeného opatření jsou s odkazem na mezinárodní doporučení Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí a amerického Centra pro kontrolu a prevenci nemocí alespoň zhruba seznatelná východiska pro posouzení otázky trvání imunity. Z vyjádření odpůrce k návrhu pak jsou seznatelné také důvody pro rozlišování pravděpodobně získané imunity získané očkováním a pravděpodobně získané imunity pro proděláním nemoci a zjištěním protilátek. Odpůrce uvedl, že výjimka pro očkované osoby je stanovena z důvodu, že dle dostupných vědeckých poznatků je riziko reinfekce velmi nízké. Klinické hodnocení vakcín proti onemocnění covid-19 prokázalo přibližně 95% účinnost v prevenci vzniku onemocnění covid-19 u osob starších 16 let. Je sice možné, že i u očkovanych osob dochází k šíření viru SARS-CoV-2 na další osoby, avšak toto šíření není statisticky podloženo.

[42] Již v rozsudku ze dne 6. 5. 2021, č. j. 5 Ao 1/2021 - 65, Nejvyšší správní soud odmítl srovnatelnost postavení osob, které prodělaly nemoc v posledních 90 dnech, a osob, které nemoc neprodělaly (nebo ji prodělaly před delší dobou) nebo nejsou očkovány.

[43] Věcnou legitimaci navrhovatelky Nejvyšší správní soud neshledal ani ve vztahu k námitce rozporu napadeného opatření s čl. 1 Listiny v souvislosti se skutečností, že možnost vakcinace proti onemocnění covid-19 se stávala dostupnou postupně. Navrhovatelka netvrdí, že by byla zkrácena na právech tím, že pro ni bylo očkování proti onemocnění covid-19 dostupné později než pro osoby z jiné skupiny, nýbrž očkování proti onemocnění covid-19 odmítá.

[44] Námitku nedostatečného odůvodnění napadeného opatření a neurčitosti odkazů v odůvodnění opatření je třeba posuzovat stejnou logikou jako námitky věcné. Navrhovatelka netvrdí, že má imunitu získanou proděláním onemocnění covid-19, nemůže tedy být dotčena na svých subjektivních právech tím, že odpůrce v odůvodnění opatření konkrétně neodůvodnil, proč předpokládanou dobu přirozené imunity změnil z 90 na 180 dní.

[45] K poukazu navrhovatelky na nesrozumitelnou formulaci části ustanovení opatření Nejvyšší správní soud uvádí, že obdobnou formulaci sice již v rozsudku ze dne 22. 4. 2021, č. j. 6 Ao 11/2021 - 48, ve vztahu k opatření ze dne 10. 4. 2021, č. j. MZDR 14601/2021-2/MIN/KAN, neshledal „nesrozumitelnější“, nicméně tuto vadu neposoudil jako natolik závažnou, aby způsobila nepřezkoumatelnost opatření, což v návrhu výslovně připouští i sama navrhovatelka.

[46] K argumentaci navrhovatelky, že zvýhodňováním očkovaných, na které se nevztahuje povinnost testování, je vytvářena iluze bezpečí a k nákaze může dojít právě z důvodu, že osoby, které se účastní hromadných akcí, předpokládají, že nikdo z přítomných nemůže přenášet nákazu, Nejvyšší správní soud uvádí, že navrhovatelkou předpokládaný subjektivní pocit bezpečí, jež v některých lidech očkování může vyvolat, nemůže být kritériem přezkumu zákonnosti návrhem napadeného opatření. Nadto námitka nesměruje k ochraně subjektivních práv navrhovatelky, neboť je založena na předpokládaném pocitu bezpečí osob od navrhovatelky odlišných.

[47] K námitce, že opatření je v rozporu se zákazem vázanosti státu na výlučnou ideologii, Nejvyšší správní soud uvádí, že stát nejen, že nemá být hodnotově neutrální, ale dokonce je k ochraně určitých hodnot zavázán. K takovým hodnotám patří i ochrana veřejného zdraví. Nejde o vázanost státu na ideologii, jestliže se státní orgán při nastavování parametrů regulace opírá o vědecké poznatky dostupné v danou dobu. Na obdobnou námitku Nejvyšší správní soud odpověděl již v rozsudku ze dne 23. 6. 2021, č. j. 8 Ao 16/2021 - 124).

[48] V souvislosti s odkazem navrhovatelky na to, že napadené opatření není v nejlepším zájmu dětí, Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 27. 5. 2021, č. j. 5 Ao 7/2021 - 169, uvedl, že nejlepší zájem dítěte ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte má být chápán jako nejlepší zájem všech dětí, nikoli jen jako nejlepší zájem dítěte podávajícího návrh. I v kontextu opatření napadeného nyní projednávaným návrhem je Nejvyšší správní soud přesvědčen, že v nejlepším zájmu dítěte je být ve zdravém prostředí a eliminovat rizika nákazy.

pokračování

[49] Dříve učiněné judikaturní závěry lze plně vztáhnout na nyní projednávanou věc, přičemž Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci neshledal důvod se od dosavadní judikatury odchýlit.

[50] V průběhu řízení se k postavení osob zúčastněných na řízení včas přihlásilo celkem 161 osob. Podle § 13 odst. 6 pandemického zákona ve znění účinném po novele provedené zákonem č. 39/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 4/2022 Sb., a zákon č. 520/2021 Sb., o dalších úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii onemocnění covid-19, v řízení o přezkumu mimořádných opatření se § 34 s. ř. s. nepoužije. Podle čl. II zákona č. 39/2022 Sb. soudní řízení o přezkumu mimořádných opatření zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí podle pandemického zákona ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. S ohledem na uvedenou novelu pandemického zákona proto Nejvyšší správní soud s osobami, které se jako osoby zúčastněné na řízení přihlásily do řízení o nyní projednávaném návrhu, nejednal.

V. Závěr a náklady řízení

[51] Nejvyšší správní soud shledal návrh zjevně neopodstatněným, proto jej odmítl podle § 13 odst. 3 pandemického zákona.

[52] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože návrh odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, které lze přiměřeně použít i při odmítnutí věci pro zjevnou neopodstatněnost. Navrhovatelka v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Odpůrci, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2022

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu